

Ministerstwo Zdrowia

Departament
Zdrowia Publicznego

ZPP.055.32.2025.EB
Warszawa, 12 stycznia 2026

Szanowni Państwo,

w związku z petycją przesłaną do Ministerstwa Zdrowia, w zakresie dotyczącym postulatów kierowanych do Ministerstwa Zdrowia, Departament Zdrowia Publicznego uprzejmie prosi o przyjęcie poniższych informacji.

Na wstępie należy wskazać, że w ramach projektu „Wsparcie procesu wdrażania reformy wprowadzającej nowy model systemu ochrony zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży”, realizowanego w ramach **Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014–2020** (nr POWR.05.02.00-00-0001/21), opracowano standardy organizacyjne i merytoryczne dla podmiotów funkcjonujących w nowym modelu systemu.

W standardach merytorycznych zawarto sekcje poświęcone zaburzeniom ze spektrum autyzmu: **Sekcja 4** w *Standardach i rekomendacjach merytorycznych dla ośrodków I poziomu referencyjnego* oraz w *Standardach i rekomendacjach merytorycznych dla ośrodków II i III poziomu referencyjnego*.

W wymienionych sekcjach opisano m.in. standardy i rekomendacje dotyczące opieki (w tym diagnozy oraz terapii) dzieci i młodzieży doświadczających zaburzeń ze spektrum autyzmu.

Z dokumentami można zapoznać się na stronie internetowej:

<https://www.gov.pl/web/zdrowie/standardy-organizacyjne-i-merytoryczne-dla-podmiotow-nowego-modelu-systemu-ochrony-zdrowia-psychicznego-dla-dzieci-i-mlodziezy>

Ponadto Ministerstwo informuje, iż w ramach projektu „**Opracowanie i realizacja specjalistycznych programów diagnozy i leczenia zaburzeń psychicznych**”, finansowanego z

programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021–2027 (FERS.04.15-IP.07-0006/24), realizowanego przez Instytut Psychiatrii i Neurologii, planowane jest opracowanie programu pn. Diagnostyka i leczenie zaburzeń ze spektrum autyzmu u dzieci i młodzieży. Informacje o projekcie dostępne są pod adresem:

<https://www.gov.pl/web/zdrowie/ponad-257-mln-zl-dla-ipin-na-rozwoj-specjalistycznych-metod-diagnostyki-i-leczenia-zaburzen-psychicznych>

Należy także wskazać iż zapewnienie dostępu do opieki psychiatrycznej dla dzieci i młodzieży doświadczającej problemów i zaburzeń psychicznych – w spektrum autyzmu – jest priorytetowym zadaniem Ministerstwa Zdrowia. Opieka ta powinna być kompleksowa i dostosowana do potrzeb każdej z grup pacjentów. Celem działania Ministerstwa Zdrowia jest objęcie terenu całego kraju siecią dobrze działających placówek, zapewniających profesjonalną pomoc dla dzieci i młodzieży doświadczających zaburzeń psychicznych. Sieć ta składa się z trzech poziomów referencyjnych, które umożliwiają udzielenie wsparcia dostosowanego do stanu zdrowia dziecka. Więcej informacji o reformie psychiatrii dzieci i młodzieży można uzyskać na stronie Ministerstwa Zdrowia:

<https://www.gov.pl/web/zdrowie/informacja-o-aktualnym-stanie-prac-nad-reforma-w-systemie-ochrony-zdrowia-psychicznego-dzieci-i-mlodziezy>

W zakresie przytoczonego w korespondencji postulatu, dotyczącego edukacji medycznej, Departament informuje, iż podstawową wiedzę i umiejętności zawodowe lekarz zdobywa w procesie kształcenia przed i podyplomowego, które jest szkoleniem obowiązkowym. W ramach studiów kształcących lekarzy tematyka dotycząca autyzmu jest omawiana. Kształcenie przed dyplomowe realizowane jest na podstawie rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 lipca 2019 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, diagnosty laboratoryjnego, fizjoterapeuty i ratownika medycznego.

Standardy te są zbiorem reguł i wymagań w zakresie kształcenia dotyczących sposobu organizacji kształcenia, osób prowadzących to kształcenie, ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się, a także sposobu weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się.

W ww. rozporządzeniu znajdują się efekty uczenia się (w zakresie wiedzy i umiejętności) uzyskiwane przez studenta w trakcie studiów na kierunku lekarskim odnoszące się ogólnie do zagadnień poruszanych w piśmie m. in.:

- uzależnień, zaburzeń ze spektrum autyzmu, zaburzeń odżywiania i wydalania u dzieci;
- zebranie wywiadu z dzieckiem i jego opiekunami, wykorzystując umiejętności dotyczące treści, procesu i percepcji komunikowania się, z uwzględnieniem perspektywy biomedycznej i perspektywy pacjenta;

– przeprowadzenie pełnego i ukierunkowanego badania fizykalnego dziecka od okresu noworodkowego do młodzieńczego dostosowane do określonej sytuacji klinicznej, w tym badanie:

1) ogólnopediatryczne;

2) neurologiczne;

3) układu mięśniowo-szkieletowego;

4) okulistyczne;

5) otolaryngologiczne; – wystawienie zaświadczenia lekarskiego i orzeczenia lekarskiego, sporządzenie opinii dla pacjenta, uprawnionych organów i podmiotów, sporządzenie i prowadzenie dokumentacji medycznej (w postaci elektronicznej i papierowej) oraz korzystanie z narzędzi i usług informacyjnych oraz komunikacyjnych w ochronie zdrowia (e-zdrowie);

– przeprowadzenie pełnego i ukierunkowanego badania fizykalnego dorosłego dostosowanego do określonej sytuacji klinicznej, w tym badanie:

1) ogólnointernistyczne;

2) neurologiczne;

3) ginekologiczne;

4) układu mięśniowo-szkieletowego;

5) okulistyczne;

6) otolaryngologiczne;

7) geriatryczne;

– rozpoznawanie najczęstszych objawów choroby u dorosłych, zastosowanie badań diagnostycznych i interpretacja ich wyników, przeprowadzenie diagnostyki różnicowej, wdrożenie terapii, monitorowanie efektów leczenia oraz ocena wskazania do konsultacji specjalistycznej.

Należy podkreślić, że standard kształcenia określa minimalne wymagania, natomiast uczelnia, w ramach posiadanej autonomii programowej, może w programie studiów rozbudowywać poszczególne efekty uczenia się (uzupełniające wiedzę, umiejętności w określonym zakresie), jak również zwiększać liczbę godzin przeznaczonych na realizację poszczególnych zagadnień.

Jednocześnie należy zauważyć, że lekarz przed przyznaniem pełnego prawa wykonywania zawodu lekarza, lekarza dentysty jest zobowiązany do realizacji obowiązkowego stażu

poddyplomowego, na podstawie Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 24 lutego 2023 r. w sprawie stażu poddyplomowego lekarza i lekarza dentysty. Należy również dodać, że dalsze kształcenie lekarzy odbywa się w szczególności poprzez szkolenie specjalizacyjne w danej dziedzinie medycyny.

Program modułu podstawowego w zakresie pediatrii uwzględnia uzyskanie wiedzy na temat zaburzenia ze spektrum autyzmu. Ponadto w ramach stażu podstawowego w oddziale pediatrii ogólnej (dzieci młodsze, dzieci starsze) realizowane są wybrane problemy zaburzeń rozwoju intelektualnego i emocjonalnego dziecka, w tym autyzm dziecięcy.

Program specjalizacji w dziedzinie medycyny rodzinnej przewiduje odbycie kursu: „Opieka nad pacjentem na różnych etapach życia”, a w ramach niego pozyskanie wiedzy nt. oceny neurorozwojowej (m.in. kamienie milowe rozwoju dziecka). Kamienie milowe obejmują rozwój motoryczny, komunikacyjny, rozwój poznawczy oraz społeczno-emocjonalny. Monitorowanie kamieni milowych pozwala rodzicom i specjalistom wcześniej wykryć ewentualne nieprawidłowości w rozwoju. Program specjalizacyjny w dziedzinie medycyny rodzinnej przewiduje także wykonanie co najmniej 10 badań bilansowych z oceną neurorozwojową w 1 r.ż.

Ze względu na specyficzne cechy neurorozwojowe charakteryzujące spektrum autyzmu m.in. nietypowymi reakcjami na bodźce sensoryczne, brakiem gaworzenia i reagowania na działania bliskich, symptomy sugerujące autyzm mogą objawiać się na dość wczesnym etapie życia dziecka, co pozwala również rodzicom ocenić nieprawidłowości w rozwoju.

Z wyrazami szacunku

Kuba Sękowski
Zastępca Dyrektora
/dokument podpisany elektronicznie/